

النَّاسُ فِي أَحْكَامِ الشَّكَاخِ

از

بصره استیفاء محکمه سی رئیس سابق
محمد بهاء الدین

هر حق محفوظ در

مهر سز نسخه لر ساخته در

توسیع طباعت مطبعه سی

۱۳۳۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الله ذی الجلال حضرت تدرینه حمد و ثنا و باعث نجات دارین و مبعوث
 انس و جن محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم افندمن حضرت تدرینه
 و آل و اصحاب و تابعین و تبع تابعین و ائمه مجتهدین و فقهای دین و اولیای
 عارفین و مجاهدین مسلمین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضراتنه تحیات
 فائقه و تسلیات لایقه اهدا و (کلکم راع و کلکم مسئول عن رعیتہ الخ)
 حدیث شریفی منظوم قنجه و اصول مشورت شرعیه موجب نجه حامی ملت
 و خادم شریعت خلیفه ذیشان و پادشاه آل عثمان سلطان محمد خامس خان
 ادامہ الله سلطانه حضرت تدرینه وظیفه ماوجب ایفا اولندقدن صوکره
 مقصده شروع ایدہ رک بیان حال ایدہ رم . شویله که فقهای کرام رحمهم الله
 حضراتی مسائل مهمه فقهیه بی در منشور کی مفصلات کتب دروننه
 وضع ایله هر بری محلنده کرا انہا بر موقعه قولنشد در . مجله جمعیتک
 تشکیانه قدر بو خصوصه دوام ایدیلوب اسلوب قدیم محافظه ایدلمش ایدیسه ده
 کوریلان لزوم اوزرینه معاملات قسمی مجله ده (طرز نوین) مهمما امکان درج
 اولنوب مسائل فقهیه نک جمعده یکی بر طرز ترتیب میدان المشد در .
 و شوصورتله هر فردک محتاج اولدینی مسائل بوله بیلمک خصوصی تسهیل
 اولنشد در . ایسته او احتیاج دیانت و معاملاتہ مناسبتی بولنان نکاح و طلاق
 و نفقات و ولایت اب ایله احکام لقیط علی حالها قلمش اولدیغندن
 اخوان دین و ائمه قرا و محلات ایله دعوی و کیلرینه بر سهولت و خدمت
 ناچیز اولمق نیت خالصه سیله صوک درجه کم بضاعه اولدیغمی بیلہ رک مجله
 طرز زنده مذکور احکامی هدایه ، کنز ، قدوری ، در المختار و اشباه کی
 امہات کتبک متون و شراح و حواشیلری اولان ، فتح القدیر ، عنایه ، کفایه ،

زیلی وسید احمدشاهی وعینی و بحر الرایق ومنلا مسکین وفتح معین وجوهره
واصولدن کشف پردوی وتوضیح، مرآتک بعض امثله فرعیه سندن وبر
ایکی مسئله ده امام محمد رحمة اللهک مؤطئندن وفتا وادن، بزازیه، قاضیحان،
وهندیه ونادراً علی افندیدن اخذ اولنه رق مصرده منتشر ومواد اوزرینه
مرتب احکام الشرعیه فی احوال الشخصیه نام اثرده مطالعه قلندی. بعون الله
جمع وتالیف ایدیکم اشبواثرم «النجاح فی احکام النکاح» نامیله یاد ایدلمش
اولوب بروجه بالا اوچ کتابه تقسیم ایدلمشدر. برنجی کتاب نکاح، ایکنجی
کتاب طلاق، اوچنجی کتاب نفقاتدر. لاحقه ده ولایت اب ایله احکام لقیط
مندرج بولنیور. هر یرده موجود مسائلک مأخذنی ارانه دن صرف نظر
ایله نسبتله آز کوریلن مسائلی مأخذ کتابک اسمیه امضا ایدلمش کندی
امضام ایله ده بعض خصوص شرح ایدلدیکی کبی بعض اختلاف وثمراتی
وبعض مطالعاتی کوچک حروف ایله شرح و بیان ایدلدیکی کوریه جکنه
نظراً ارباب انصاف واقتداردن خطیئتمک تصحیح وحلنی استرحام ایلم
واوقوبان ارباب مطالعه نك استفاده لرینی جناب حی لایزال حضر تلرندن
تضرع ایلم.

«ومن الله التوفیق»

— کتاب النکاح —

تعريفات عمومیه

۱ : مسئله — نکاح : لغةً وطیً معناسنده حقیقت ، عقد معنا .

سنده مجازدر .

« خلافاً للشافعی رحمه الله »

اکثر فقها عندنده شرعاً ملک متعینی مفید اولور برعقددر .

معنای مصطلحی : اصول وقواعد شرعیه سی وجهله اذواجنده مانع شرعیلری اولیان بر قادین ایله برار ککک ازدواج واجتماع خصوصنی التزام وتعهد ایتملریدر .

اعلان ، مندوب واشهاد ایسه شرطدر .

عاقدين زوج وزوجه اولدقلری کبی ولیلری ووکیللری دخی اولور .

(موانع شرعیه باب المحرماتده مندر جدر)

۲ : مسئله — اعلان : طرفینک برکونا مانع شرعیسی اولدیغنی

بتکرار تحری ایچون مشروع قلنمشدر .

(ابتدای ازدواجلرنده مثلاً : حرمت رضاع ، حرمت مصاهرت یاخود

زوجه نك زوج سابقندن عدتی منقضیه اولوب اولدیغنی وزوجك متعدد زوجاتی

اولوبده بونك زوجة خامسه سی اولدیغنی ضمناً تحقیقدرکه ؛ عادت مزجه دوکون

وولیمه جمعیتلری حقیقتده بو معنایی افاده ایدر .)

۳ : مسئله — نکاحه وعد مجرد حکمنده اولان نامزدلك معاملات

حکماً عقد قوتنده دکلدر .

مادامکه شرائط وجهله عقد اولنماشدر ، بناءً علیه طرفینک بو

وعدلرندن رجوعه حققری واردر . واحد هانك آخردن مأخوذاتلری

وار ایسه اعاده واسترداد ایده بیلورلر .

۴ : مسئله — نکاح : تعیر دیگر ایله ازدواجك دیانت ومعاملات

بشره مناسبتی وارد در . مثلاً : نکاح ؛ امر مسنون انبیادر . بنده اولنه .
 یمده عفاف و تولد ایله کثرت مسلمین واقع اولسون مقصدیله اولورایسه
 (دینی) ، صرف قضای شهوت ، مقصد اولورایسه دنیویدر . هم قضای
 شهوت همده تناسل ایتک نیتیه اولور ایسه هم (دینی) همده
 (عملی) اولور .

۵ : مسئله — نکاحك سببی : توالد وتناسل ایله « الی ما اراد الله
 تعالی » بوجه کمال وانتظام بقای عالم بنی آدمدر .

۶ : مسئله — عقدنکاحده ایکی شرط وار . برینه (عامه) دیگرینه
 (خاصه) تعیر اولنور .

عامه : محدرکه ؛ (بیعده مبیع کی) طرفین آدم اولمق (قابلیت محلیه
 ایله معبردر .) وعافل وبالع وحز اولمق حسبیله نفاذ عقدده اهل اولمقندن
 عبارتدر .

تعیر دیگر ایله عقد نکاحك انعقادنده کی رکنی : اهلندن صورت
 مشروعهده صدور ایتک ، وحکمی صورت مشروعهده قابل اولان محله
 مضاف اولمقندن عبارتدر .

رکننده خلل اولان عقد باطلدر . ماده (۳۶۲) مجله .
 خاصه : عقد واقع اشهاد اولنمقدر ، تعیر دیگر ایله حضور شهودده
 عقد اولنمقدر .

۷ : مسئله — عقد نکاحك رکنی : ایجاب وقبوا در .
 ۸ : مسئله — عقد نکاح صحیح ، فاسد ، موقوف ، قسملرینه
 آیریلور .

عقد صحیح : رکننده خلل اولمیان عقددرکه ؛ نافذ ولایم لازم قسملرینه
 منقسمدر .

نافذ : رکننده خلل و معقود علیهماده فسادى مستلزم حالات یوق
ایسده صلاحیتدار اوله جق طرفدن فسخ عقده احتمال شرعى بولنادر .
لازم : نه فسادى مستلزم نهده فسخ عقده احتمال شرعى اولیان عقددر .
عقد فاسد : معقود علیهماده حل محله مانع اولور اسباب بولنقددر .
(حل محله مانع اولان اسباب باب محرمانده مندرجدر) .
عقد موقوف : فضولینک وصی ممیز و مملوکک عقدلری اولوب من
له الاجازه طرفندن اجازت ویرلمدجه حکمی افاده ایتز .
۹ : مسئله — عقد نکاحک حکم عملیسی : وظیء حلال و ملک
متعیه تصرف ایله حرمت مصاهره و بین الزوجین جریان وراثت و مانع نفقه
اولور احوال بولندجه نفقه و مهر زوجه نك زوجی اوزرینه وجوبیدر .

فصل اول

نکاحک صفتنه دائردر

۱۰ : مسئله — نکاح ، امر مطلق اولدیغندن حکمی هر شخص
مکلف ایچون مساوی دکلدر . زوج ، یعنی ارککک قوه شهوانیه
و مالیه سی نسبتنده واجب ، سنت ، و مکروه اولور .
(منلایمسکین) (لایله من المال کما ان الجمع لایجب الاعلی من له المال) قولیه
قوه مالیه قولزی تأکید ایدر .
قوه مالیه سی مساعد و شهوانیه سی غالب وزنادن خوفی اولانلر ایچون ،
واجب ، بلکه فرض .
قوه شهوانیه سی حال اعتدالده بولنانلر ایچون ، سنت ،
یالکمز قوه شهوانیه سی موجود اولوب قوه مالیه سی اولیانلره ،
مکروه ، نه قوه مالیه نهده شهوانیه سی اولیانلره کراهت تحریمیدر .

تعريفات والفاظ مستعمله ارکان و شرائط

عقده دائر بآبدر

۱۱ : مسئله — اصل عقد، مجله نك ۱۰۳ نجی ماده سنده تعريف اولنديني وجهله طرفينك برخصوصی التزام وتعهد ايليريدركه ايجاب وقبولك اربطاتندن عبارتدر.

۱۲ : مسئله — عقد نكاح : ازدواجلرنده مانع شرعيسي اولميان ذكور اجنيبنك اناث اجنيبي به حكم شرعي ايله ربطتي اثبات ايدر برعقددر. زوجيت انكله ثابت اولوب زوجنهك نفقه ومهری زوج اوزرينه وزوجنه اطاعت زوج اوزرينه واجب اولور. احدها آخردن بوجه شرع استمتاع ايده بيلورلر .

۱۳ : مسئله — عقد نكاحده مستعمل اولان الفاظ تملیكي افاده ايدر صورتله ماضی ياخود تحقق وقوعده ماضی معناسنده اولان فعل مضارع صيغه لريله صيغه امریه در.

نكحت ، تزوجت ، ملكت ، بعت وسائر بومثللو الفاظدر .
(امام اعظم افندمره كوره جاريده ملك رقبه يي افاده ايندن هر لفظ حرده ملك نكاحی افاده ايدر. قاضيجان)

اما عاریت، وصیت، اجاره وامثالی استیفاء منافع دال اولان الفاظ ايله عقد نكاح صحیح اولماز .

فصل ثانی

رکن عقده دائر

۱۴ : مسئله — نكاح، ايجاب وقبول ايله منعقد اولور.

۱۵ : مسئله — ايجاب : لغتده اثبات مناسنه اولوب اصطلاح فقهاده عقد رابطه ازدواج ايجون اولاً سويلنان سوزدرکه ؛ انشای عقدی طاب وایقاعنی افاده ايدر.

ترجھ مزده اللهك امرى و پيغمبر من افندمك سنتى وجهاه نفسه
شوقدر غروش مهر ايله فلان قیزی ویر یاخود نکاح ايله قادینی ویر
ویا وکاتم یا ولایتم حسبيله نکاحله سکا یاخود نکاحله مؤکک فلانه ،
یا ولسی اولدیغك فلان اوغلوکه نکاحله ویردم یاخود نکاحله ویر ،
یا نکاحله ویریورم ؛ آل ، تعبیرلری کبی .

۱۶ : مسئله — قبول : انشای عقدی ایقاع و اتمام ایچون ثانیاً
سویلنان سوزدرکه ؛ موجبك ایجابی وجهاه و آنک عقیبنده وکلامنی
تغیر والفا ایدر بشقه شیاه اشتغال ایتکسزین قبول ایتدم ! آلدم ! یاخود
ویردم ! دیمکدن عبارتدر .

۱۷ : مسئله — موجبك ویردکی ؛ آلدکی ؛ کبی استفهام
صورتیه ایجابنه جواباً ویردم ! آلدم ! کبی ماضی صیغه سیله قبول ایایی
صحیح و فعل عقد بوصورتله ده تمام اولور .

۱۸ : مسئله — برکیمسه مجرد برقادینه محضر شهودده یا عرسی
(کلیم) دیو ندا ایدر و اول قادینه ده « لیک » (افندم) ايله مقابله ایدر ایسه
بونکله نکاح منعقد اولور . (بزازیه)
طرفینده تأهل قصدی اولقی لازمدر . (بهاء الدین)

۱۹ : مسئله — اه و رسول اه شهادتیه عقد اولنان نکاح صحیح
اوله ماز . چونکه معاملاتده شهادتک تعریفی بونلره شامل دکلدر .

۲۰ : مسئله — مهر : رکن عقددن دکلدر .
بلکه ملک متعنهک بدل یاخود اجرتی اولدیغندن حین عقدده مهر
ذکر و تسمیه اولنور ایسه (مسمی) واکر حقیقه یا حکماً بلا تسمیه
عقد اولنمش ایسه (مهر مثل) لازمکلور . (زیلی)
اما عقدک لفظاً اجزاسندن بولنور ، یعنی موجب ایجابنده بیان مهر

ايدرك ايجاب ايدرايسه موجبك ايجابى وجهه قابلك قبول ايتسى لازمكور.
مهر دن سكوت ايدرك آلدن ! ياخود ويردم ! ديمسى كفايت ايدر.
چونكه مهر اساساً اجزای عقد دن دكلدر .

لكن موجبك صراحةً ذكر وتسميه ايلديكى مهرى قابلك صراحةً
رديله عقد باطل اولور . چونكه نفى جزؤ؛ نفى كلى ايجاب ايدر .

۲۱ : مسئله — بيعده اولدينى كې نكاحده بالتعاطى عقد يوقدر .
بناءً عليه نفسى سكا بيك غروش مقابلنده حلالغه ويردم ، ديو ايجاب
واقع اولور ايسه ايجاب وجهه قبول ايتدم ، ياخود بنده سنى بيك
غروش مهر ايله حلالغه آلدن ، ديمهرك هان بيك غروش اعطا
ايدويور مسئله عقد نكاح اولمش اولماز . بويولده دعوى وقوعنده نكاحك
عدم صحتيله حكم اولور .

فصل ثالث

شرائط عقد نكاحه دائر در

۲۲ : مسئله — عقد نكاحده عاقدین بالذات زوجین اولورلر ايسه
عاقل وبالغ وحر اولمسی شرطدر . عقل : صحت عقدده ، بلوغ وحریت :
نفاذ عقدده ، لازمدر .

(فتح معين عقد نكاحی اذعان ايدمه بيله جك مراهق ومراهقه نك بيله عقد
نكاحه صالح اولديلىنى مأخذيله برابر بيان ايدويور . فتاوى على افندى باب
اوليا واكفادان ايكنجى مسئلهده ممیز اولان زيند صغير ايله باشلايهرق عقدك
عدم نفاذینی ناطقدر .)

۲۳ : مسئله — معقود علمهما تعبير آخرايله زوجينك عقل وبلوغ
وحریتلری شرط دكلدر .

بناءً عليه اوليانك صغير وصغيره ومجنون ومجنونه ومعتوه ومعتوهه

وموالينك كوچك وبيوك جاريه وكوله لرى حققرنده عقد نكاح لرى نافذ ولازم اولور. (فصل مخصوصنه باق)

۲۴ : مسئله — عقد نكاحده علنيت قضاء شرطدر .

بناءً عليه شاهدين عادلين مسلمين وحرين حضورنده عقد ايدلمان عقد قضاء معتبر اولديغندن حاكم الشرع آنلرك بينلرينى تفريق ايله حكم ايدر . اما قادين حضور شهودده بنم قوجدر ديدكده ، ار ككك بنم قارمدر ديو تصادق طرفين وقوعبولور ايسه حالاً انشای عقد حصوله ككش ديمك اولديغندن مانع شرعيلرى اولمدينى و ظاهر حال كنديلرينى مكذب بولمدينى تقديرده ثبوت نكاح ايله حكم اولنور .

فتح معين (لا ینعقد بالاقرار لاینافیه ماصرحوابه من ان النكاح یثبت بالتصادق لان المراد بقولهم لا ینعقد بالاقرار لا یكون من صیغة العقد الخ) عباراتيله اقرار وتصادق طرفین ايله نكاحك عدم ثبوتی دكلدر . بلكه اقرارك صیغة عقددن اولمدينى بياندن عبارتدر دير . (رد مختارده بويلهجه بيان ایدیور .) زيلمى باب الاولایا واكفاده (ان المروءة لو اقرت بالنكاح صح ولو لم یكن لها انشاء العقد .) عباراتيله اقرار ايله عقدك معتبر اولديغنى آیان ايدر .

۲۵ : مسئله — طرفین عاقدین عقد نكاح ايتدكلرينى بيلمك ،

بربرينك كلاملرينى استماع ايلك شرطدر . (قاضیحان)

مقصدلرى عقد نكاح اولديغنى حالده برى برينك نه سويلدكلرينى بيلمك شرط دكلدر . چونكه عقودده اعتبار مقاصد ومعانی يه در ، الفاظ ومبانی يه دكلدر . (مجله)

(سويلدكلرى سوزك نه اولديغنى بيلميه رك لكن مقصدلرى عقد نكاح اولديغنى بيلميه رك اوليله اولان سوز ايله عقد نكاح منعقد اولور .) (در مختار وفتاوى هنديه)

۲۶ : مسئله — عقد نكاحده اتحاد مجلس شرطدر .

مثلاً : بر مجلسده موجب ايجاب ايلديكى حالده مقبل آخر مجلسده موجبك ايجابى قبول ايتدم ديسيله عقد صحيح اولماز . بتكرار تشكيل

مجلس ایدوب موجب ایجابی تکرار و مقبلده ایجابی وجهله یوقاروده ذکر اولندی کبی (بشقه شيله اشتغال ایتکسزین) قبول ایلمسی شرطدر.

۲۷ : مسئله — برینک سوزی تمام اولمده دن دیکرینک سوزه باشلامسیله عقد تمام اولماز. چونکه ایجابک قبوله موافق اولمسی شرطدر.

مثلا : اوغلوکه ! قیزی تزویج ایلم ، بیک غروش مهربایله؛ دیو ایجاب ایدن موجب کلامنک آخری اولان (بیک غروش مهر) عباره سنه انتظار ایتیه رک (تزوج ایتدم) سوزی اوزرینه آلم دیسه مقبلک بوقبولی معتبر اوله ماز .

اما موجب اول، مقبلک بوسوزی اوزرینه تکرار ویردم سوزی؛ اعاده ایدر ایسه مقبل صفتی احراز ایلدیکندن ایجاب اولک حکمی باطل، مقبل اول، موجب مقامنه قائم اوله رق تکرار بلا تسمیه مهر ایجاب و قبول واقع اولوب عقد تمام و صحیح اولور. بو تقدیرده «مهر مثل» واجب اولور.

۲۸ : مسئله — محضر شهوده طرفین عاقدین حاضر اولدقلری حالده مشافهه و مکالمه لفظیه شرطدر. بوصورنده مکاتبه ایله عقد معتبر اولماز.

لکن بری غائب اولورده حاضر، سنی زوجه لکه آلم؛ و زوجه ده قبول ایتدم ! دیو غائبک تصنیع و تزویردن سالم کتابی شاهدلره بالارائه حضور شهوده قرائت اولنور . و مخاطب یعنی صاحب کتاب شاهدلرجه ده معلوم و مخطوبه موافقت ایدز ، و قبول ایدر ایسه بومثللو کتاب اوزرینه عقد نکاح صحیح اولور .

اما کتاب؟ بنی زوجه لکه آل ! یا خود سنی زوجه لکه قبول ایتدم ! بکا زوجه لکه کل ! کبی امر صیغه سنی ناطق اولور ایسه شاهدلرک بوجهتی قرائتنه لزوم بو قدر. حضور شهوده آلم ! و واردم ! دیسی کفایت ایدر. و بوصورته واقع اولان عقد معتبر اولور . (بحر رائی و فتح معین) .

۲۹ : مسئله — رسالتله عقد نکاح جائز ايسه ده رسول مرسل معلومك رسولی اولمق ورسالتی محضر شهودده تبليغ ايتك و مرسل اليه اولجلسده قبول ايتك شرطدر .
بوصورته مرسل مجلس عقدده حاضر بولنماز ايسه وكالت حكمی جريان ايدر .

۳۰ : مسئله — ازدواج اسلامده : مخطوبه نك (قادينك) مسلمه ياخود نصهارا ويهود كي كتانی ياخود اساساً برنجی به اتباعلری وار ايكن اضاعه دين ايتشله ايسه ده (صابئه طائفه سی كي صابئه طائفه سی امام اعظم رضی الله عنه افندمرك تدقیقاته كوره وحدت وجود باری به قائل سما ونجومی تعظیم ایدرله ايسه ده انلك الوهیتنه معتقد اولمقلرنندن ازدواجه قبوللرینه مساعد بولمشلردر . سما ونجوم وامثالی مخلوقات الوهیت اسناد واعتقاد ایدن برقومك نکاح اسلامیه به عدم قبولی متفق علیهدر .
وحدیث وجود باری اعتقادنده بولملری شرطدر .

بناءً علیه مجوسی وتشريك وجود باری ایدنلر وادیانه غیر صحیحدر .
اعتقادنده بولنلر مسلمان زوجه لکنه قبول اولنه ماز . وبولنلر ایله عقد نکاح ولو قواعد اساسیه وجهله عقد ایدلسون صحیح اولماز .
كذلك صفات مزبورہ نك بريله متصف اولان ارککارده مسلمان قadinیده ویريله مز .

۳۱ : مسئله — مسلمہ نك غیر مسلمه نکاحی قطعياً جائز دکلدر .

۳۲ : مسئله — طرفینك یعنی زوج وزوجه اوله جق ارکك وقادين عاقدین وشهودك معلوملری اولمق شرطدر . ادنا شبهه ایله نکاح صحیح اولماز . حتی برقadinك حال صغرنده اسمی فاطمه، صکرده ن (نادره) اولسه ونادره ایله اشتہار ایلدیکی حالده (فاطمه) اوله رق

عقد اولنان نکاحی جائز اولماز . زیرا نادره اوله رق معروفه اولمشدر .
(قاضیحان)

کذلک متعدد قیزی اولان برارکک مثلاً : اک بیوک کریمه سی
(خدیجه) بی ویردم دیه جک یرده اور تانجه سی (فاطمه نك) اسمنی
ذکر و شاهدلرک فاطمه معلومی اولسه و زوجده بو ایجابی یعنی اولکی
سوزلری خدیجه ایکن ایجابی وجهله فاطمه نی قبول ایدیوریرسه عقد
فاطمه اوزرینه منعقد اولوب اصل مقصود اولان خدیجه دن منعقد اولماز .
۳۳ : مسئله — علی الاطلاق فلان آدمک کریمه سی وفلان آدمک
اوغلی تعبیرلری ایله عقد نکاح صحیح اولماز .

حتی زوجه منقوبه (مستوره) بولنور ، و شاهدلرک حضورنده بیله
بولنورده بو قیز و بو قادین دیمکله کندیلرینه یقین حاصل اولماز ایسه
نقابخی قالدیرتاراق و یوزیخی کورملری لازمکلور .

اماقرینه قاطعه درجه سنده اوله رق طرفین شاهدلرک معلومی و بشقه سی
اولق احتمالندن خالی اولان یرلرده اشارت تعینیه کفایت ایلدیکی کبی
مثلاً : احمدک بر اوغلی وار ، حسنک ده بر قیزی وار ، بشقه لری ده یوق .
حسن قیزی ؛ احمدک اوغلونه اللهمک امریله زوجه لکه ویردم ؛ دیوب احمدده
قبول ایتدم ؛ دیدکده بلا اسم و بلا اشاره عقد واقع صحیح و معقود
علیهما حقیقه یا حکماً صغیر و صغیره بولندقلری حالده نافذ و لازم اولور .
طرفین کبیر و کبیره اولورلر ایسه معقود علیهمانک اجازت لرینه
موقوفاً نکاح منعقد اولور . چونکه کبیر و کبیره حق لرنده آبا و اجدادک
ولایتلری ندبیه در جبریه دکلدور .

(خلافاً للشافعی رحمه الله . زیرا مشارالیه بکربالغه محفنه اولیانک ولایتلری
جبریه اولدیغنه قائلدر .)

- ۳۴ : مسئله — بر او طه دهه یالکیز بر قادین اولدینی حالده بر کیسه جضور شهودده شو او طه دهه بولنان قادینی تزوج ایلدم؛ دیمی اوزرینه قادینده قبول ایلدم دیر ، خانه یا او طه دهه بشقه قادین اولمدینی محقق بولنور ایه بو عقد صحیح اولور . چونکه یالکیز بولنمی قرینه قاطعه درجه سنده اولوب اشارتله تعین ایتیش حکمنده طوتیلور .
- ۳۵ : مسئله — دلسزک اشارت معهوده سیله نکاحده منعقد اولور . فقط اشارتی معروف و مقصدینی ادا ایدیه یلمک شرطدر .

مهم بر اخطار

اولیانک حین عقد نکاحده کمال متانتله ویردیکی الدینی قیزی و اوغلانی ایو تفریق و تعین و اشهاد ایللری لازمدر . صوکره دن یا کدم دیمک فائده ویرمز . مثلاً : ایکی آدمدن برینک بر کوچوک قیزی وار ، دیگرینک بر کوچک اوغلی وار ، قیز باباسی اوغلان باباسنک اوغلنه قیزی ویرمک ایسترده اوغلان باباسنه سنک اوغلوک ! (محمه) قیزی بحسب الولایه ویردم ؛ دیمک مقصدیه قیزی سکا ویردم ! دیسه و اوغلان باباسیده (اوغلو محمه) آلدیم دیمکدن سکوت ایدرک؛ یالکیز آلدیم لفظیه قبول ایتسه زواللی قیزجغز اوغلانک باباسنه نکاحلیمش اولور . (هندیه مختار الفتاوی و ظهیریه دن نقلاً)

- ۳۷ : مسئله — نکاح ، و طلاق ، و عتاقده ، شقا یوقدر . هزل ، وجدی ، مساویدر .

بناءً علیه ابوالبنات شقا اوله رق قیزی سکا ، یاخود اوغلوک فلانه ویردم ! ویا ویرسیورم ، قیزی آل ! یاخود قیزم سنک اوغلوک نکاح ایله فدا اولسون ، یاخود قیزی نکاحله مالکسک . و امثالی کلام حقیق و کندیوسی ایله عقد نکاح معتبر اولان الفاظی تلفظ ایدردیه مخاطب یعنی دیگر رجل ایجابی وجهله قبول ایلدم ! دیر ایه عقد صغار

حقننده صحیح و نافذ و لازم اولور . صکره دن ندامت فائده ویرمز ، اما کبارک اجازتنه موقوفدر .

عتاق ، و طلاقده بویهدر . شقادن برچوق قادینلر بوش دوشر .
۲۷ : — مسئله کبیره عاقله اولدینی حالده رضاسی شرائط عقددندر .
 بلا اذن وایسی عقد ایدر ایسه خبر عقد کندویه وصولنده دیلر سه عقدی قبول ، دیلر سه رد ایدر .

قبولی رضا مقامنه قائم اولوب اجازت لاحقه وکالت سابقه حکمنه کیرر . بوبابده یتیم ویاکر مساویدر .
 اما یتیم صغیرهده اولسه هر حالده رضاسی اولمذقه وایسی طرفندن قبل الاستیثار عقد اولنه ماز .

(یتیم صغیره حقننده بومسئله علی خلاف القیاس سنت ایله ثابتدر .)
۳۸ : مسئله — بالغه یتیم اولسون یا کر اولسون بلا اذن ولی نفسنی دیلدیکنه تزویج ایده بیلور .

بصورته عقد نافذ اولور ایسهده لازم اولمذیغندن زوجک دخولده استعجالی دیانه مناسب اولماز . چونکه اولیانک کفوینک غیرییه ومهر مثلندن دون اولور ایسه قضاء فسخ نکاحه حقلری وارددر . بوتقدیرده فساد نکاح حکمی جاری اولور . (فصل مخصوصنه باق)

اما غیر بالغ و غیر بالغهده ولایتک حکمی جبری اولدیغندن بلا اذن ولی انلر طرفندن واقع اولان عقد اصلا معتبر اولماز .

عاقدین ولین اب ، وجدک ، ومعتوه ، ومعتوهه ومجنون ومجنونهده ابنک غیری اولور ایسه صغار و مرضا حین بلوغ و افاقئلرنده مخیردرلر .
۳۹ : مسئله — ایجاب و قبولده اتحاد مقصد شرطدر . اتحاد الفاظ شرط دکلددر . مثلاً : زوج قادینه خطاباً سنی زوجه لکه قبول

ایلدیم! دیو ایجاب ایلدیکی حالدده (سمعنا واطعنا) یاخود (باشم اوستنه) یاخود (بکا لطف ایتدک)، امرک التنده یم مقبولدر کی، الفاظ استعمال ایلسه قبول ایتمش اولور. وعقدده معتبر و صحیح اولور. چونکه (۹) ماده مجله. بووجهله ایجابیه زوجهنک (فعلت) دیمسی ایله منعقد اولور. (بزازیه)

۴۰ : مسئله — نکاح متعه باطلدر.

صورتی ارکک قادینه برقاچ غروش ویره رک بوپاره لری آل! سننکه برقاچ کون تمتع ایده جکم؛ دیمسی اوزرینه قادین پاره لری آلق، وتمعنه راضیه اولمقدن عبارتدر.

۴۱ : مسئله — نکاح متعه نک حکمی، حلی افاده ایتدیکندن بینرنده طلاق وایلاء وظهار ووراثت احکامی جاری اولماقدر.

(قاضیحان)

۴۲ : مسئله — نکاح موقت باطلدر. صورتی نکاح متعه ده اولدینی کی شو پاره لری مهر اولق اوزره مثلاً: اون کونه قدر بنم زوجهم اول دیوب قادینک قبول ایتسندن عبارتدر. بناءً علیه نکاح متعه وموقت اوزرینه زوجیه متعلق احکامدن هیچ بر حکم شرعی نه زوج نهده زوجیه ترتب ایتمز.

چونکه مجله نک ۵۹ نجی ماده سی منطوقنجه برشی باطل اولور ایسه انک ضمننده کی شیده باطل اولور.

« شرح »

فقط شهود حضورنده مهره صالح پاره ویره رک اکثر عمر بنی بشرک یتیمه مدیکی بر مدت مثلاً: یوز یکرمی سنه بنم زوجهم اول دیوب قادینه اولوجهله قبول ایلسه توقیت باطل عقد نکاح صحیحاً منعقد اوله جفته زفر و حسن ابن زیاد قائلدر و بو صورتده احکام نکاح جاری اولور ایسه ده قاضیحان بزه کوره کلیسی سواء دیور.

۴۳ : مسئله — یالکز نهاریات ایچون عقد نکاح صحیح اولور.

مثلاً : کوندوزلری قادین ایله بولمق کیجهلری آیری بولمق اوزره عقد واقع اولسه نکاحك سختیله حکم اولور. (کنزشرعی عینی) (نکاح موقتک بوکا شمولی اولماز.)

فصل رابع

عقدده بعض شروطك معتبر و عقدك بو شرطلر ایله

معتبر اولدیغنه دأردر

۴۴ : مسئله — برکیمسه جاریه نك مولاسی ایله تولدات حر اولق شرطیله بالمقاوله جاریه تزوج ایدر ایسه عقد نکاح و شرط صحیح اولور و مولدات حر اولور.

۴۵ : مسئله — قادین کوزل اولور ایسه ایکی بیک، چیرکین اولور ایسه بیک غروش مهر اولق شرطیله عقد نکاح جائز اولور و عقد معتبر اولور. چونکه شرطارك اصل عقده تأثیری یوقدر. علی کلا الشرطین عتد واقع معتبر اولور.

اما مملکتده اوطور مق اوزره بیک و طیشاریه چیقارمق اوزره ایکی بیک غروش مهر شرط ایدیلور ایسه جائز اولماز. چونکه بوصورته تسمیه وقت عقدده وجودی (ثمة) غیر معلوم اولان برشیئه تنایقدر. بوتقدیرده تسمیه صحیح اولماز. (عندالامام) کذاک رجل مجرد اولور ایسه بیک، متأهل اولور ایسه ایکی بیک غروش اوزرینه عتد واقع اولور ایسه شرط ثانی باطل و عتد ایکی بیک غروش اوزرینه واقع اولور. (قاضیخان)

۴۶ : مسئله — مثلاً : آیده یوز لیرا انفاق ایتک اوزره واقع اولان عقد جائز و شرط لغواولوب نفقه معروفه لازمکلور. (عندالامام)

كذلك بیک دینار مهر اولمق ، واحد ها آخره وارث و وارثه اولماق، شرطیه واقع اولان عقد جائز و بیک دینار مهر اولوب شرط لغو اولدیفندن احد ها آخره وارث و وارثه اولور. (قاضیحان) ۴۷ : مسئله — نکاحده شروط فاسده لغودر . یعنی شروط فاسده

ایله عقد صحیح و شرط لغو اولور. مثلا : بلا مهر و یا نفی مهر و امانی شروط ایله عقد نکاح اولنسه شرط لغو نکاح صحیحاً منعقد اولور.

كذلك باكره اولمق شرطیه عقد اولنان نکاحده نییه ظهور ایدر ایسه نه عقدی افساد ایدر ، نه ده مهر دن برشی ساقط اولور . چونکه مهر بکارت مقابله سندن دکلدر . (قاضیحان)

۴۸ : مسئله — تعلیق ایله نکاح صحیح اولماز. فقط شرط کائنه تعلیق تجزیدر . مثلا : بر آدم قیزی نه فلان مقصدم حاصل اولور ایسه سنی فلانك فلان اوغلونه نکاحله ویردم! دیر قیزده قبول ایدر و پدرینك مقصدی ده حاصل اولیورر و فلانك اوغلو قبل حصول الاجل اجازت ویرمکه حریف قیزی اول فلانك اوغلونه نکاح ایش اولماز و قیز و فلانك اوغلو بونی دعوی ایدر لر ایسه دعواسی رد اولنور.

اما اول آنده پدرك امی حاصل اولدینی ثابت اولور ایسه نکاح فلانك اوغلو حقنده موقوفاً منعقد اولوب اجازتیه تمام اولمش اولور .

فصل خامس

مندوبات عقد نکاحه دائردر

۴۹ : مسئله — طرفین اقربا و تعلقات و جوارینی طوبیلامق و جمعیتی بر موقعده (اسکیدن علی الاکثر جامعلرده ایدی.) مثلا: طرفیندن

برينك اونده بولمقدور . زيرا موانع شرعيه دن بر شي وار ايسه ظاهر اولور ، يوقسه رباطه ازدواج اعلان اولمش اولور .

۵۰ : مسئله قاديئك سن ، وحسب ومال ، وعز جاه ، جهتيه ار ككدن دون و تربيه ، و ادب ، و عفت ، و جمال ، اعتباريله اعلا بولمسي حسن معاشرت و تربيه نتايج اعتباريله احسندر .
بنت بكرى يائيب قاديئي زوجيه طالب اولان خاطبك مطلوبه اولان مخطوبه نك يوز و اللربني كورمك جائزدر .

باب اول

امر نكاحده شهادته دائردر

۵۱ : مسئله — امر نكاحده كندى نفسنه ولايتي اولانلرك ولو اعمى و يا فاسق و حق محدود فى القذف اولسون نكاحده شهادتلى معتبر كندى نفسلربنه ولايتلى اولميا نلرك غير معتبردر .
شاهدلك عاقل و وقت اداده بالغ و / حر مسلم اولمسي شرطدر .
(لان العبرة لوقت الاداء بزايه)
بناء عليه صغير و صغيره ، و مجنون و مجنونه ، و كوله ، و غير مسلم ، شهادتيله عقد اولنان نكاح مسلم صحيح اولماز .

« شرح »

بلوغ قضاء شرط اولوب ديانة شرط اولديغي جهته مراقب شهادتيله عقد ايديلان نكاح معتبردر . قضادن مقصد لدى المرافعه در .

۵۲ : مسئله — بر كيمسه نك اصاله و يا وكالة كندى فعلنه شهادتي مردوددر .

بناء عليه وكيل بالنكاحك بالوكالة اي قاع ايلديكي عقد نكاحه شهادتي قبول اولماز . آنجق ۶۷ ، ۶۸ ، ۶۹ ، مسئله لر وجبنجه كبير و يا

کبیره ، صغیر و صغیره نك ، و ليسی حضورنده ایفائی و کالت ایدر ایسه انلر عقدہ بالذات تولى ایتیش اولمعه فعل عقد آنلره مضاف قانداقیندن وکیلک شهادتی قبول اولنور .

۵۳ : مسئله — مال حققنده شهودك عدول اولسی و مانع شهادت قرابت و احوال سائر سی بولماسی شرط ایسه ده صرف عقد نکاحه متعلق شهادتلی بلا شرط معتبردر .

بناء علیه فساقت ولو که حد تذف زنا ایله محدود اولسون یعنی شرعاً زنا افترا ایتسند نظولانی جزا کیرمش اولسون و اصولک فروعه و فروعک اصولنه مانع تعلقی اونیه برق یالکیز عقد نکاحه شهادتلی معتبر ، و بونلرک شهادتلی ایله عقد اولنان نکاح صحیح و نافذ اعتبار اولنور . نکاحدن منبعث ماله شهادتده بالغ و عادل ، وجبر مغنم . و دفع مغرم ، مهمتندن بری اولملری شرطدر ، بوبابده مجله نك کتاب الشهادتیه مراجعت اولنور . یالکیز قادیلرک شهادتلی امر نکاحده دخی قبول اولنه ماز .

۵۴ : مسئله — حتمای مشکده قادین حکمندهدر .

۵۷ : مسئله — شهادت تنفیذ قولده ولایته مشابهدر .

بناء علیه ارقه ولو مکاتب ، و مدبر ، و ام ولد ، اولسون ولو کتابی اولسون مسلم حر از زیننه شهادتلی بویلهدر .

اما امرأه غیر مسلمه بولندیقی تقدیرده زمینک ذمی یه شهادتی معتبر اولدیغندن قبول اولنور .

۵۸ : مسئله — کیفیت ادای شهادت مجله نك من ۱۶۸۷ الی ۱۶۹۰ نجی ماده لرنده مندرج احکامه تطبیق اولنور .

۵۹ : شاهدلرک اسلام اولملری مال غیر مسلمه نك نکاح لرنده شرط دکادر . ستر غیر مسلمه مات واحده اولسون ایستر ملل مختلفه دن بوانسون . (هنديه)